



TISKOVÁ ZPRÁVA

Negativní vliv člověka na původní druhy bude zesilovat

Nová studie, která analyzuje ohrožení a vymírání rostlin a živočichů ve 22 evropských zemích, ukázala, že tyto procesy jsou těsněji svázány s vlivem člověka na krajinu v minulosti než s jeho současným působením. Mezinárodní tým třinácti vědců pod vedením Stefana Dullingera a Franze Essla z Vídeňské univerzity, jehož součástí byli i Petr Pyšek, Vojtěch Jarošík a Jan Pergl z Botanického ústavu AV ČR a katedry ekologie Přírodovědecké fakulty UK, nyní zveřejnil výsledky svého výzkumu v časopise Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America (PNAS), viz [abstrakt](#).

Je dobře známo, že přežití mnoha druhů, jejichž počet navíc stále stoupá, je ohroženo lidskou činností, jež způsobuje destrukci a fragmentaci přírodních stanovišť, znečištění prostředí a zavlékání nepůvodních druhů. Aktuální verze celosvětového červeného seznamu IUCN (www.iucnredlist.org) zahrnuje přes 65 000 rostlinných a živočišných druhů, z nichž 31 % je ohroženo vyhynutím. Dosud se však málo ví o tom, jak se působení zmíněných faktorů mění v čase. Pokud rostlinné a živočišné populace reagují na faktory, které způsobují jejich ústup, se zpožděním, znamenalo by to, že důsledky současné činnosti člověka na biodiverzitu se plně projeví až po několika desetiletích.

Nová studie přináší pro toto zpoždění přesvědčivé důkazy. Množství vyhynutí středně až silně ohrožených druhů cévnatých rostlin, mechorostů, plazů, savců a hmyzu (zařazených na národní červené seznamy) lze statisticky vysvětlit hodnotami socioekonomických indikátorů intenzity lidského vlivu na přírodu (hustota osídlení, výše HDP, intenzita využívání krajiny). Dnešní stav ohrožení biodiverzity však lépe popisuje úroveň zmíněných indikátorů z počátku 20. století než takto vyjádřený vliv na přírodu v současnosti. Tuto klíčovou roli historického odkazu potvrdila další analýza, která ukazuje, že výše prostředků vynakládaných v jednotlivých zemích na ochranu přírody nemá na zpomalení procesu vymírání příliš velký vliv.



„Taxonomický a geografický záběr naší studie dokládá, že takzvaný extinkční dluh je široce rozšířeným a obecně platným jevem,“ říká Petr Pyšek, jeden z českých autorů studie. „To je poměrně znepokojivé, protože jakkoli počty rostlin a živočichů zařazených na červené seznamy celosvětově stoupají, problém je ve skutečnosti ještě závažnější,“ dodává Vojtěch Jarošík. Chce-li tudíž ochrana přírody uchránit druhovou diverzitu pro příští generace v co největším rozsahu, stojí před ní obtížný úkol, neboť řada ohrožených druhů je již dnes pravděpodobně odsouzena k vymření. Zvýšení prostředků plynoucích do ochrany přírody je i v době současné ekonomické krize nutným předpokladem pro uchování globální biodiverzity.

Publikovaný článek:

Dullinger S., Essl F., Rabitsch W., Erb K.-H., Gringrich S., Haberl K., Hülber K., Jarošík V., Krausmann F., Kühn I., Pergl J., Pyšek P. & Hulme P. E. (2013) Europe's other debt crisis: the long legacy of future extinctions. *Proceedings of the National Academy of the United States of America*, published online early on April 15, 2013

Kontakty:

Prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc., Botanický ústav AV ČR, Průhonice, e-mail: pysek@ibot.cas.cz, tel.: 271 015 266; prof. RNDr. Vojtěch Jarošík, CSc., Katedra ekologie Přírodovědecké fakulty UK, e-mail: jarosik@cesnet.cz

Připravily: Botanický ústav AV ČR a Odbor mediální komunikace Kanceláře AV ČR